

Universitat Autònoma de Barcelona
Departament de Periodisme i Ciències de la Comunicació

Curs 1999-2000

Programa de l'assignatura

Gèneres informatius i interpretatius

Codi 20722. 1er curs. Segon quadrimestre

Professors responsables: Amparo Tuñón, Santiago Ramentol, Vicenç Rabadán i Xabier Arkotxa

Professors ajudants de pràctiques: Anna Clúa, Merxe Díez, Bernat López i David Vidal.

a. Objectiu de l'assignatura

L'assignatura de Gèneres informatius i interpretatius vol proporcionar als alumnes les bases teòriques, els arguments crítics i les eines pràctiques que els permetin observar l'evolució dels gèneres en els mitjans i, al mateix temps, la seva aplicació en el desenvolupament d'una tasca professional adaptada als canvis que reclama la societat de la informació.

Els criteris de classificació dels gèneres són diversos i, consegüentment, objecte permanent de discussió i debat. Al món anglosaxó se sol parlar de dos únics gèneres periodístics: el que serveix per comunicar fets (informació) i el que exposa i defensa determinades idees (opinió). Altres tradicions periodístiques i teòriques postulen que aquesta classificació és incompleta i poc realista, perquè la informació inclou generalment interpretació en graus diversos. Una proposta intermèdia estableix tres tipus de gèneres bàsics: la informació, la interpretació i l'opinió. La distinció entre els gèneres és pedagògicament recomanable alhora que planteja força dubtes, la qual cosa justifica la importància d'una assignatura com aquesta, sobretot per potenciar la reflexió de l'alumne i futur professional del periodisme sobre aquests conceptes aplicats a l'elaboració de comunicació periodística.

b. Temari

1. Realitat i representació de la realitat: la intermediació. Les versions periodístiques de la realitat. El discurs informatiu. Recursos informatius, narratius i descriptius.
2. Mites i ritus de la tasca informativa: objectivitat, imparcialitat, distanciament, veracitat, precisió i rigor. Coneixement comú i coneixement científic.
3. Origen i evolució dels gèneres periodístics.
4. Informació, interpretació i opinió: fronteres i falses fronteres.
5. Els gèneres periodístics i els suports mediàtics (impresos, àudio-visuals, electrònics). Diverses classificacions.
6. Gèneres i estils.
7. La interpretació en el marc de la societat de la informació.

8. La crònica. El cronista: informador especialitzat i testimoni dels fets. Tipologia i models: crònica informatiu/interpretativa, crònica interpretativo/informativa i crònica d'opinió. Crònica principal i crònica complementària. Estructures, formats i estils. La crònica en les diverses seccions i àrees especialitzades d'un mitjà. Adaptació de la crònica a altres suports mediàtics (àudio-visuals i electrònics). Preparació i estructura de la crònica.
9. L'entrevista. L'entrevistador: aptituds i coneixements. L'entrevista com a font informativa i l'entrevista com a gènere periodístic. Tipologia i models: de la informació de cites a l'entrevista de personalitat. Estructures, formats i estils. L'entrevista en les diverses seccions i àrees especialitzades d'un mitjà. Adaptació de l'entrevista a altres suports mediàtics (àudio-visuals i electrònics). Preparació, realització i projecció de l'entrevista.
10. El retrat: gènere autònom i recurs complementari (especialment, de l'entrevista). Recursos del retrat. Estructures, formats i estils.
11. El reportatge. Tipologia i models: del reportatge informatiu/interpretatiu al reportatge creatiu. El reportatge d'interès humà. El gran reportatge. Estructures, formats i estils. El reportatge en les diverses seccions i àrees especialitzades d'un mitjà. Adaptació del reportatge a altres suports mediàtics (àudio-visuals i electrònics). Preparació, realització i projecció del reportatge.
12. Altres peces periodístiques informatiu/interpretatives: l'article i l'informe. L'article a les revistes setmanals i d'altres periodicitats: el model Time i les diverses variants. L'informe: estructura, format i estil.

c. Bibliografia bàsica

- BALSEBRE, Armand; MATEU, Manuel i VIDAL, David: *La entrevista en radio, televisión y prensa*. Càtedra, Madrid, 1998.
- GRIJELMO, Álex: *El estilo del periodista*. Taurus, Madrid, 1997.
- MARTINEZ ALBERTOS, José Luis: *Curso general de redacción periodística*. (edició revisada).
- NÚÑEZ LADEVÉZE, Luis. *Introducción al periodismo escrito*. Barcelona, Ariel, 1995.

Bibliografia complementaria

- ARMAÑANZAS, Emy; DIAZ NOCI, Javier i MESO, Koldo: *El periodismo electrónico*. Ariel Comunicació. Editorial Ariel, Barcelona, 1996.
- BARRIL, Joan: *Àlbum de cromos*. Edicions La Campana, Barcelona, 1988.
- BERSTEIN, Carl i WOODWARD, Robert: *Los días finales*. Editorial Argos-Vergara, Barcelona, 1976.
- CHILLON, Albert: *Literatura y periodismo*. Servei de Publicacions UAB, UV i UJI, Barcelona, 1999.
- FALLACI, Oriana: *Entrevista con la historia*. Editorial Noguer, Barcelona, 1975.
- GOMIS, Llorenç: *Teoria dels gèneres periodístics*. Centre d'Investigació de la Comunicació, Generalitat de Catalunya, Barcelona, 1989.
- MADUEÑO, Eugeni i ROVIRA, Bru. *Notícies del més enllà. El reporterisme en premsa*. Barcelona. Pòrtic, 1999.
- SAN AGUSTÍN, Arturo. *M'agrada que em faci aquesta pregunta. L'entrevista en premsa*. Barcelona, Pòrtic, 1999.
- VICENT, Manuel: *Retratos de la transición*. Penthelon Ediciones, Madrid, 1981.

Pràctiques

Al llarg del quadrimestre es realitzaran pràctiques enfocades a l'elaboració de textos amb les característiques dels gèneres explicats a classe, fonamentalment cròniques, entrevistes i reportatges. Entrevistes i reportatges podran treballar-se en grups de 3 o 4 persones, si bé l'elaboració final serà majoritàriament individual.

Mètode d'avaluació

El mètode aconsellable és el d'avaluació contínua, a partir de pràctiques puntuables que es concretaran en l'elaboració d'un mínim de dues cròniques, dues entrevistes i dos reportatges. La nota final s'obtindrà realitzant la mitjana dels exercicis puntuables, als quals s'afegiran les qualificacions de les proves de teoria. Tots els alumnes tenen dret, òbviament, a l'examen final.